

Magdalena Gapińska

Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji
Uniwersytet Śląski w Katowicach
e-mail: magdalena.gapinska@us.edu.pl

**XIV Ogólnopolska Konferencja
Polskich Bibliotek Prawniczych
„Biblioteka prawnicza
jako warsztat pracy prawnika –
badacza – naukowca”
(Warszawa, 22–23 września 2016 r.)**

XIV Ogólnopolska Konferencja Polskich Bibliotek Prawniczych pod hasłem „Biblioteka prawnicza jako warsztat pracy prawnika – badacza – naukowca” odbyła się w dniach 22–23 września 2016 r. w Warszawie. Jej organizatorami były biblioteki: Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz Kancelaria Hogan Lovells. Pierwsza Konferencja została zainicjowana w 2003 r. przez Bibliotekę Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Kolejne, organizowane przez kierowników uniwersyteckich bibliotek prawniczych, odbyły się w: Słubicach–Frankfurcie–Berlinie, Szczecinie, Katowicach–Krakowie, Toruniu, Warszawie, Słubicach, Poznaniu, Wrocławiu–Świdnicy, Toruniu, Lublinie, Katowicach i Opolu. Genezę tych spotkań należy upatrywać w koncepcji stworzenia platformy współpracy między bibliotekami prawniczymi i wymiany doświadczeń. Podczas obrad omawiano problemy i zadania stojące przed instytucjami służącymi zaspokajaniu potrzeb informacyjnych w zakresie prawa.

Uczestników XIV Ogólnopolskiej Konferencji przywitała w imieniu wszystkich organizatorów Marzanna Ciastek – kierownik Biblioteki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. W 2016 r. tematyka wystąpień oscylowała wokół roli biblioteki prawniczej w pracy prawnika naukowca.

Jako pierwsza wystąpiła Katarzyna Materska (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), która w swoim referacie poruszyła temat baz prawniczych w indywidualnej przestrzeni informacyjnej (IPI) prawnika badacza. Omówiła koncepcję IPI badacza, definiując ją jako spersonalizowaną przestrzeń odbioru i tworzenia wiedzy. *Personal information space* albo *personal knowledge work place* to zespół wszystkich danych potrzebnych jednostce do prowadzenia badań. Indywidualna przestrzeń informacyjna charakteryzowana jest przez treść, organizację treści oraz interakcje użytkownika z tymi treściami. Prelegentka zwróciła uwagę, że IPI obejmuje nie tylko zasoby informacyjne, ale także stan wiedzy, emocje i motywy decyzyjne użytkownika. Głównymi elementami IPI są: zespół umiejętności użytkownika, zespół świadomości informacyjnej badacza, jego przekonania i sposoby postrzegania aktywności informacyjnej oraz rzeczywista dostępność infrastruktury informacyjnej, np. do baz danych. Autorka wyróżniła też trzy typy działań informacyjnych badacza: typ A – systematycznie i skrupulatnie dąży do skompletowania całości piśmiennictwa związanego z daną problematyką; typ B – podejmuje działania nakierowane na wybór publikacji o pewnym poziomie oryginalności, a jednocześnie poprawnych merytorycznie; typ C – charakteryzuje go przypadkowość doboru pewnej liczby publikacji ze względu np. na wymogi recenzentów; może także kierować się przepisami wynikającymi z regulaminów awansowania zawodowego. W drugiej części wystąpienia K. Materska przedstawiła sposoby wykorzystania wiedzy o IPI w pracy bibliotekarza. Wiedza ta może być pomocna w dostosowaniu działalności informacyjnej bibliotek do zachowań, osobowości, emocji, doświadczeń użytkowników; w badaniach zmian zachowań informacyjnych oraz kształtujących je czynników, jak również w ocenie baz danych i innych źródeł informacji.

Następny referat, poruszający temat czasopism prawniczych w okresie międzywojennym, wygłosił Adam Redzik (Uniwersytet Warszawski). Po odzyskaniu niepodległości w Polsce wydawano trzy czasopisma prawnicze: „Przegląd Prawa i Administracji” – wzorcowe pismo powstałe z inicjatywy adwokatów; „Czasopismo Prawnicze i Ekonomiczne” – periodyk naukowy publikowany na Uniwersytecie Jagiellońskim; „Gazetę Sądową Warszawską” – dwutygodnik na temat kodyfikacji. Au-

tor omówił również ukazujące się wówczas, specjalne typy czasopism: ukierunkowane na tworzenie prawa („Kwartalnik Prawa Cywilnego i Handlowego”, „Kwartalnik Prawa Cywilnego i Karnego”, „Themis Polska”, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”, „Rocznik Prawniczy Wileński”); dla konkretnej gałęzi prawa („Przegląd Prawa Handlowego”, „Nowy Proces Cywilny”); adwokackie („Palestra”, „Głos Prawa”, „Głos Adwokatów”, „Wileński Przegląd Prawniczy”, „Czasopismo Adwokatów Polskich”, „Nowa Palestra”); sędziowskie („Przegląd Sądowy”, „Czasopismo Sędziowskie”, „Głos Sądownictwa”); notarialne („Przegląd Notarialny”, „Kwartalnik Prawa Prywatnego”). W referacie nie zabrakło również informacji o publikacjach Komisji Kodyfikacyjnej Rzeczypospolitej Polskiej; magazynach wydawanych w językach obcych; czasopismach historycznoprawnych (np. „Pamiętnik Historyczno-Prawny”); branżowych; specjalistycznych (np. „Sprawy Dewizowe”, „Nieruchomości Miejskie”); czasopismach wydawanych przez młodzież prawniczą (np. „Prawnik”, „Młoda Palestra”); encyklopediach periodycznych (np. „Encyklopedia Prawa Obowiązującego w Polsce”); przeglądach piśmiennictwa. Stanowiły one istotne źródła informacji fachowej w odradzającym się państwie.

Trzeci z prelegentów, Zbigniew Tucholski (Polska Akademia Nauk), omówił znaczenie aktów normatywnych w metodologii badań historycznych. Poruszył temat zniszczeń w archiwach technicznych, kolejnictwa i wojskowości oraz zagadnienie likwidacji bibliotek zakładowych. Zwrócił uwagę na trudności w poszukiwaniach informacji dawnych ze względu na ich historyczne dzieje. Wskazał ponadto bardzo ciekawe wykorzystanie w tym celu źródeł prawnych jak aktów normatywnych, dokumentacji patentowej oraz norm.

Interesujący referat wygłosiła Barbara Szczepańska (Hogan Lovells), wskazując istotny aspekt pracy bibliotekarza, polegający na odpowiednim szkoleniu użytkowników systemów informacji prawnej i baz danych. Podkreśliła znaczenie poznania produktu oraz świadomego i krytycznego korzystania z zasobów informacyjnych. Należy pamiętać, że żaden system nie jest nieomylny i kompletny. Użytkownik w celu znalezienia relewantnej informacji musi kierować się zasadą ograniczonego zaufania oraz posiadać umiejętność korzystania z wielu źródeł. Prelegentka wskazała na ogromną rolę bibliotekarzy w kształtowaniu właściwych zachowań informacyjnych czytelników.

W przerwach pomiędzy wystąpieniami głos zabrali sponsorzy konferencji. Przedstawiciele Wydawnictwa Wolters Kluwer przybliżyli ofertę Systemu Informacji Prawnej Lex oraz platformę Czytelnia Czasopism on-line. Alina Beller z Publishers' Representative Central/Eastern

Europe zaprezentowała ofertę nowych wydawnictw. Przedstawiciele EBSCO Information Services – dostawcy czasopism elektronicznych i baz danych – naświetlili zagadnienie tworzenia konsorcjów.

W pierwszym dniu, oprócz wysłuchania wystąpień prelegentów i sponsorów, uczestnicy spotkania mogli zwiedzić Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN.

Drugi dzień konferencji został zarezerwowany na dyskusję na temat współpracy bibliotek prawniczych. B. Szczepańska zwróciła uwagę na ostatnią zmianę do art. 27 prawa autorskiego w związku z jego nowelizacją z 20 listopada 2016 r. Zmiana ta odnosi się bezpośrednio do instytucji naukowych. Podejmowano również kwestie negocjowania umów licencyjnych, w tym problemy związane z ich tłumaczeniem, oraz zagadnienia dotyczące e-learningu, zakupu baz licencyjnych i możliwości stworzenia konsorcjum bibliotek prawniczych. Głos w dyskusji zabrał także jeden ze sponsorów konferencji, przedstawiciel Wydawnictwa C.H. Beck, Marcin Włodarczyk, który przybliżył ofertę Systemu Informacji Prawnej LEGALIS.

W tym dniu uczestnicy spotkania mogli zwiedzić gmach Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy przy ul. Koszykowej (fot. 1).

Fot. 1. Uczestnicy Konferencji w gmachu Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy
Źródło: Fot. Marcin Włodarczyk.